

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse “Maaeluministri 29. juuli 2015. a määruse nr 76 “Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu investeeringutoetus” muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 alusel.

Maaeluministri 29. juuli 2015. a määruse nr 76 “Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu investeeringutoetus” (edaspidi *määrus nr 76*) muutmise määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) laiendatakse toetuse saajate sihtgruppi, andes võimaluse toetust taotleda ka riigi asutatud sihtasutustel, kes tegelevad Eesti põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamise ja näitamisega ning sellega seoses omavad ja kasutavad põllumajandusmaad põllumajanduslikul otstarbel. Enamik määruse muudatustest on tingitud toetuse saajate sihtgrupi laiendamisest. Lisaks täpsustatakse abikõlblikke kulusid ja parandatakse määruse rakendamise käigus ilmnunud ebatäpsused. Määruse muutmise on vajalik „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” alategevuse liigi 4.3 „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid” (edaspidi *meetme 4.3*) paremaks rakendamiseks.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi maaelu arengu osakonna maaparanduse ja maakasutuse büroo peaspetsialist Reena Osolin (625 6287, reena.osolin@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (625 6202, jaana.lepik@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 14 punktist.

Eelnõu punktis 1 tehtava muudatusega laiendatakse meetme 4.3 sihtgruppi. Kui seni said toetust taotleda nõuetele vastavad äriühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad, maaparandusühingud, metsaühingud ja mittetulundusühingud, siis edaspidi saab toetust taotleda ka riigi sihtasutus, kes tegeleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), artikli 4 lõike 1 punktis c nimetatud põllumajandusliku tegevusega ja on muuseum muuseumiseaduse tähenduses (edaspidi *põllumajandusettevõtjast sihtasutus*). Nende sihtasutustest muuseumide eesmärk, kes tegelevad ka põllumajandusliku tegevusega, on valdavalt ka Eesti põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamine ja avalikkusele näitamine. Põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamine on oluline Eesti tervikliku kultuuripärandi säilitamiseks ja edendamiseks. Oma põhikirjalise eesmärgi saavutamiseks majandavad ja arendavad põllumajandusettevõtjatest sihtasutused oma vara, sh ka maatulundusmaad. Maa

heas korras ja sihipärasel kasutamises hoidmiseks on põllumajandusettevõtjatest sihtasutustel sarnaselt teiste taotlejatega, nagu maaparandusühistud, metsaühistud, põllumajandustootjad ja metsa majandajad, vaja teha maasse ja seda teenindavasse taristusse investeeringuid, sh ka investeeringuid maaparandussüsteemidesse ja teedesse. Viimati nimetatud tegevused on selle meetme alusel toetatavad tegevused. Meetme eesmärgist lähtuvalt on oluline, et maatulundusmaad saaks sihtotstarbeliselt kasutada ja seal paiknevad maaparandussüsteemid oleksid töökorras ning tagatud oleks juurdepääs maatulundusmaale. Seetõttu on antud ka põllumajandusettevõtjatest sihtasutustele võimalus nende majandataval maatulundusmaal määruse alusel toetatavate tegevuste elluviimiseks investeeringutoetust taotleda. Sellised sihtasutused tegelevad Eesti põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamise ja avalikkusele näitamisega ning põllumajandusega ja kasutavad põllumajandusmaad põllumajanduslikul otstarbel, mis vastab meetme eesmärgile. Samuti ei taotle need sihtasutused majanduslikku kasumit, on üldsusele avatud ja nende ülesanne on koguda, säilitada, uurida ning vahendada inimese ja tema elukeskkonnaga seotud vaimset ja materiaalselt kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel. Toetust taotleva põllumajandusettevõtjast sihtasutuse põhikiri peab määratlema oma sihtasutust kui muuseumi. Kui põllumajandusettevõtjast sihtasutus soovib toetust taotleda metsamaal paikneva reguleeriva võrgu ning selle toimimiseks vajalike rajatiste ehitamiseks, rekonstrueerimiseks ja uuendamiseks ning metsamaale juurdepääsute ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks, antakse toetust vähese tähtsusega abina komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldumist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), kohaselt. Kui põllumajandusettevõtjast sihtasutus taotleb toetust määruse alusel metsandusliku tegevuse elluviimiseks, kohaldatakse talle riigiabi reegleid. Vähese tähtsusega abina antava abi summa kokku ei või ületada kokku 200 000 eurot jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul.

Eelnõu punktides 2 ja 3 sätestatud muudatustega tagatakse ja täpsustatakse, millistele nõuetele peab toetuse taotlemisel vastama põllumajandusettevõtjast sihtasutus. Põllumajandusettevõtjast sihtasutusel ei ole senise tegevusaja nõuet, sest ta sarnaneb oma majandustegevuselt pigem mittetulundusühingule kui ettevõtjale. Muus osas kehtivad põllumajandusettevõtjast sihtasutusele samad nõuded, mis on kehtestatud kõikidele taotlejatele § 4 lõikes 1 (tal ei tohi olla riikliku maksu võlga, tema suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust). Samuti ei tohi põllumajandusettevõtjast sihtasutus olla asutatud tähtajaliselt, või ta tähtaeg ei või olla lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Põllumajandusettevõtjast sihtasutus peab tagama oma tegevuse kestuse ja omama või kasutama õiguslikul alusel investeeringuobjekti alust maad ja kasutama investeeringuobjekti sihipäraselt vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Eelnõu punktis 4 sätestatud muudatusega parandatakse õigusakti vormistamise viga ning Euroopa Liidu õigusaktile viitamine viiakse vastavusse Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 29 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõuetega.

Eelnõu punktiga 5 sätestatakse, et maaparanduslike tegevustega kaasneva (va teenindav tee) puittaimede raie ja väljaveo abikõlblikud maksumused on kuni 15% nende tegevuste abikõlblikest tegevustest kokku. Näiteks kui taotletakse toetust eesvoolu rekonstrueerimiseks ja reguleeriva võrgu rekonstrueerimiseks ning keskkonnakaitserajatise ehitamiseks, siis nende tegevuste raames kaasneva puittaimede raie ja väljaveo abikõlblik maksumus ei või moodustada rohkem kui 15% kõigi nende tegevuste abikõlblikest maksumusest kokku.

Muudatuse kohaselt tuleb projektis ja hinnapakumustes eraldi välja tuua kokkuvõttev maaparanduslike tegevuste raames kaasnev puittaimede raie ja veo maksumused. See tähendab, et teiste maaparandusliku tegevuste (v.a teenindav tee) abikõlblikus maksumuses ei kajastata puittaimestiku ja veo maksumust. Puittaimede raie hõlmab ka puittaimestiku langetamist, langetatud tüvede laasimist ja puitmaterjali koondamist. Puittaimestikuks loetakse nii võsa kui ka metsa. Muudatuse peamine eesmärk on toetusrahade sihipärase kasutamise parandamine. Puittaimede raie on küll maaparandussüsteemi ehitamiseks, rekonstrueerimiseks või uuendamiseks vajalik ettevalmistav töö, kuid puit on omanikule tuluallikas. Metsamaal on puidu saamine üks lõppeesmärkidest, millest tekib metsakasvataja tulu. Maaparanduse tulemusel paraneb mulla vee- ja õhurežiim, tänu millele suureneb metsa juurdekasv ja tootlikkus tulevikus. Seega tuleb metsariiet maaparandustööna käsitada kui metsakasvataja osa tulu varasemat kättesaamist ning toetuse andmine selleks tegevuseks samas ulatuses ei ole põhjendatud. Vastasel juhul oleks tegemist ülekompenseerimisega. Abikõlblikud kulud peavad olema mõistlikud ja majanduslikult otstarbekad ning vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks. Analüüsi tulemusena on leitud, et taotlejate taotlustes moodustab puittaimede raie ja väljaveo maksumus kokku 0–71% toetussummast ja 0%-46% abikõlblikest summadest, mis on liiga suur osakaal. Nende taotluste puhul, mis tehakse osaliselt ka metsamaal, moodustab puittaimede raie ja väljaveo maksumus keskmiselt 15% abikõlblikust maksumusest. Nende taotluste puhul, milles taotletakse toetust ainult põllumajandusmaal, moodustab puittaimede raie ja veo maksumuse osakaal 7% abikõlblikest kuludest. Kuna piirmäär puudutab eelkõige metsamaal maaparandustööde taotlejaid, siis piirmäära leidmisel võetakse aluseks metsamaa seniste taotluse puhul väljakujunenud keskmine protsent kogukuludest. Keskmise näitaja aluseks võtmine aitab vähendada toetusrahade mittesihipärast kasutamist ja on mõistlik kompromiss nende taotlejate hulgas, kes teevad tegevusi metsamaal. Sellisel juhul ei lähe toetusraha liialt puittaimede raie ja veo maksumuse hüvitamiseks ja aitab keskenduda maaparanduslikele töödele, mis on kooskõlas meetme eesmärkidega. Määruse muudatusega jääb hüvitamata puittaimede raie, puitmaterjali kokkuveo ja raiejätmete edasise kasutamise see osa, mis ületab 15% kõigi maaparanduslike tegevuste (v.a teenindav tee) abikõlblikest maksumusest ning on maaomaniku korraldada.

Eelnõu punktidega 6, 9, 10 ja 12 sätestatakse nõuded hinnapakumuste kohta, kui taotlejaks on põllumajandusettevõtjast sihtasutus. Põllumajandusettevõtjast sihtasutusele ei kehti kehtivas määruses sätestatud nõuded investeeringuobjekti hinnapakumuste kohta, kuna põllumajandusettevõtjast sihtasutus on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses. See tähendab, et põllumajandusettevõtjast sihtasutus peab korraldama hanke riigihangete seaduse alusel kehtestatud korras. Põllumajandusettevõtjast sihtasutus peab üldjuhul hanke läbi viima riigihangete registris. Põllumajandusettevõtjast sihtasutus peab olema saanud olenemata kavandatud tegevuse maksumusest vähemalt ühe hinnapakumuse. Toetuse taotlemisel tuleb esitada edukaks tunnistatud hinnapakumuse ärakiri, kui hange on läbi viidud enne toetuse taotluse esitamist. Kui hanget enne taotluse esitamist läbi viidud ei ole, siis esitab põllumajandusettevõtjast sihtasutus taotlemisel kulude kalkulatsiooni ja hanke läbiviimist tõendavad dokumendid koos esimese maksetaotlusega. Kui hankedokumendid on kättesaadavad riigihangete registrist, ei pea taotleja dokumente esitama. Samuti sätestatakse, et taotluses tuleb põllumajandusettevõtjast sihtasutusel märkida riigihanke nimetus ja viitenumber, kui toetatava tegevusega seotud riigihange on läbi viidud.

Eelnõu punktiga 7 sätestatakse põllumajandusettevõtjast sihtasutuse maksimaalne toetuse määr. Põllumajandusettevõtjast sihtasutusele antakse toetust kuni 100% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. Teistele taotlejatele kehtivad edasi määruses sätestatud toetusmäärad (40–90% toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest olenevalt toetatavast

tegevusest ja toetuse saajast). Kuna põllumajandusettevõtjast sihtasutus on riigi asutatud ning ta tegeleb kultuuripärandi säilitamise ja avalikkusele näitamise, siis on põhjendatud talle kõrgendatud määraga toetuse andmine, sest ühelt poolt ei ole tal võimalik investeeringu eest omaosalust tasuda nii, et see ei oleks avaliku sektori osalus, ja teiselt poolt on tegemist avalikes huvides tehtavate investeeringutega. Põllumajandusettevõtjast sihtasutusele kehtib sama suur toetuse maksimaalne suurus kui teistele taotlejatele. See tähendab, et kõigi tegevuste kohta kokku on põllumajandusettevõtjast sihtasutusel võimalik toetust taotleda kogu programmiperioodil 580 000 eurot.

Eelnõu punktiga 8 viiakse muudetavate sätete sõnastused kooskõlla määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõudega ja ühtlustatakse kogu määru. Muudatus on seotud majandusaasta pikkuse ja selle esitamise nõudega. Ettevõtjast taotleja peab olema enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt kaks majandusaastat, millest taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta oli vähemalt 12 kuu pikkune. Äriühingu puhul peavad taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta aruanded olema taotluse esitamise hetkeks äriregistrist kättesaadavad. Muudatus tagab õigusselguse.

Eelnõu punktiga 11 täpsustatakse, et põllumajandusettevõtjast sihtasutuse taotlused kuuluvad hindamisele mittetulundusühingute sihtgrupis ja nad seatakse selle sihtgrupi ühtsesse paremusjärjestusse. Mittetulundusühingute sihtgruppi kuuluvad maaparandusühistu, mittetulundusliku metsaühistu ja mittetulundusühingu ning põllumajandusettevõtjast sihtasutuse taotlused. Mittetulundusühingute sihtgrupi taotlusi hinnatakse lisa 4 punktis 1 esitatud hindamiskriteeriumite põhjal. Mittetulundusühingute sihtgrupi taotluse rahuldamiseks peab minimaalne hindepunktide summa olema vähemalt 25% maksimaalsest hindepunktide summast. Taotlust, mis nimetatud künnist ei ületa, ei rahuldata. Mittetulundusühingute taotluse minimaalne hindepunktide summa on viis hindepunkti.

Eelnõu punktiga 13 tunnistatakse kehtetuks lisa 1. Muudatus on vajalik õigusselguse huvides, sest kehtiva määruse kohaselt ei pea mittetulundusühing ja metsaühistu enam PRIA-le esitama lisas 1 toodud kinnituskirja.

Eelnõu punktiga 14 täiendatakse lisa 4 mittetulundusühingute sihtgrupi taotluste hindamise kriteeriumi 1.1¹ sõnastust. Kuna toetuse saajate ringi on laiendatud, siis tuleb hindamiskriteerium sõnastada selliselt, et see sobib kõikide mittetulundusühingute sihtgruppi kuuluvate taotlejate taotluste hindamiseks. See tähendab, et ka põllumajandusettevõtjast sihtasutusel on võimalik saada viis hindepunkti, kui ta on taotlemise aastal või sellele eelnenud aastal kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määruse väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätteid (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu

arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607), komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ning komisjoni määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75).

4. Määruse mõjud

4.1. Eelnõu üldised mõjud

Määruse muudatusega ei kaasne Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 46 lõikes 1 nimetatud valdkondade osas olulist mõju. Määruse muutmisega tagatakse eelkõige õigusselgus määruse nr 76 rakendamisel.

4.1.1. Sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju

Kavandatavate muudatustega ei kaasne sotsiaalset, sh demograafilist mõju.

4.1.2. Mõju majandusele

Kavandatavatel muudatustel on positiivne mõju põllumajanduse ja metsamajanduse taristu arengule. Täpsustavate ja selgitavate muudatuste tegemisel on arvesse võetud meetme 4.3 “Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu” rakendamisel saadud kogemusi. Sihtrühma suurus on väike kuni keskmine (keskmiselt 50 taotlejat kalendriaastas). Sihtrühmaks on ettevõtjad, mittetulundusühingud ja tulundusühistud ning põllumajandusettevõtjast sihtasutused, kellele on muudatused neutraalsed, kuna eelnõu loob kõikidele sihtgruppidele paremad ja selgemad tingimused toetuse taotlemiseks.

Kokkuvõtvalt suureneb meetme rakendamisel maaparandussüsteemide parema toimimise tulemusena põllumajanduslikus kasutuses oleva maa mullaviljakus ning seeläbi Eestis toodetava põllumajandustoodangu konkurentsivõime. Metsamaal paiknevate süsteemide parem hoid võimaldab metsi paremini majandada.

4.1.3. Mõju elu- ja looduskeskkonnale

Muudatuste mõju elu- ja looduskeskkonnale on neutraalne. Üldiselt aitab meetme rakendamine kaasa maaparanduse võimalike negatiivsete keskkonnamõjude leevendamisele ja likvideerimisele, seda eeskätt keskkonnakaitserajatisel rajamise, rekonstrueerimise ja uuendamise abil. Toetatavate tegevuste tulemusena aidatakse kaasa veeseaduses sätestatud keskkonnanäesmärkide saavutamisele.

4.1.4. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele

Muudatuste rakendamisel PRIA ja Põllumajandusameti (edaspidi *PMA*) töökoormus mõnevõrra muutub. Määruse muudatuse tulemusena tuleb üle vaadata ja täiendada kontrolliprotseduure.

4.1.5. Mõju regionaalarengule

Määruse muudatuse mõju regionaalarengule on kaudne, kuid positiivne, olles seotud maade sihtotstarbelise kasutatavuse säilitamisega.

4.1.6. Mõjude olulisuse väljaselgitamine:

Kokkuvõtlikult ei avalda määruse muudatused olulist mõju.

Olulisemate muudatuste mõjud

4.2. Muudatus 1 – sihtgrupi laiendamine

Määruse muudatus suurendab meetme sihtgruppi, andes võimaluse toetust taotleda ka riigi poolt asutatud sihtasutustel, kes tegelevad Eesti põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamise ja näitamisega ning seoses sellega omavad põllumajandusmaad. Määruse muutmine ei mõjuta oluliselt teiste taotlejate võimalusi ja tingimusi toetuse taotlemiseks, sest lisanduv sihtgrupp ei ole väga suur. Meetme sihtgrupi laiendamine soodustab riigi poolt asutatud sihtasutuse investeerimisvõimekuse paranemist ega suurenda oluliselt konkurentsi meetme vahenditele.

4.2.1. Sihtrühm

- 1) Toetuse taotlejad, kelleks on ettevõtjad, maaparandusühistud, metsaühistud ja mittetulundusühingud. Sihtrühma suurus on keskmiselt 50 taotlejat aastas.
- 2) Riigi asutatud sihtasutused, kes omavad põllumajandusmaad.

Seisuga 21.05.2016 on riigi asutatud sihtasutusi kokku 76, millest 46 puhul on riik ainuasutajaks. Sihtasutuste tegevusala ülevaatele ja nende põhikirjalisele eesmärgile tuginedes võib väita, et väga vähesed neist (alla 2%) on selle meetme sihtrühmaks ja omavad põllumajandusmaad. Seega sihtrühm on väike ja see ei suurenda olulist konkurentsi meetme vahenditele.

4.2.2. Mõjud

Avalduvad järgmised mõjud:

- 1) mõju majandusele;
- 2) mõju riigiasutusele.

4.2.2.1. Mõju majandusele

Avaldub mõju eelkõige põllumajandusele. Muudatuse järel saavad toetust taotleda riigi sihtasutused, kes tegelevad põllumajandusega, sh Eesti põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamise ja avalikkusele näitamisega, ning omavad põllumajandusmaad. Kuna põllumajandusettevõtjast sihtasutused hangivad toetatavate tegevuste raames tööde tegija riigihanke tingimustel, võib see mõju avaldada kõikide meetme raames tehtavate tööde maksumusele. See võib avalduda nii hindade kallinemise kui ka odavnemisena. Suurem konkurents vähendab taotlejate võimalust toetust saada, kuid samas tagab, et toetatakse selliste tegevuste elluviimist, mis panustavad enam hindamiskriteeriumitest tulenevalt meetme eesmärkide saavutamisse. Suurem konkurents võib mõjutada ka tööde maksumust.

Mõju ulatus on samas väike, kuna määruse muudatused taotlejate tegevuses erilisi negatiivseid muudatusi kaasa ei too ja taotlejad kohanevad muutustega. Mõju avaldamise sagedus on väike (toetust taotletakse enamjaolt üks kord aastas või üks kord perioodil 2014–2020) ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike. Järeldus mõju olulisuse kohta: kuna mõju ulatus, mõju avaldamise sagedus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike ning sihtrühma suurus on väike kuni keskmine (keskmiselt 50 taotlejat kalendriaastas), siis ei oma muudatus olulist mõju.

4.2.2.2. Mõju riigiasutustele

Seoses taotlejate lisandumisega põllumajandusettevõtjatest sihtasutuste näol suureneb PRIA töökoormus. PRIA peab nende hinnapakumuste nõuetekohasust kontrollima riigihangete seaduse tingimuste ja korra kohaselt. Samuti peab ta määruse muudatuse tulemusena üle vaatama ja täiendama kontrolliprotseduure.

4.2.3. Mõjude olulisuse väljaselgitamine:

- 1) mõju ulatus on väike, kuna eeldatavasti ei põhjusta see kohanemiskursi järgmistel aastatel;
- 2) sisuline mõju avaldamine on väike, kokkupuude on reeglipärane, aga mitte igapäevane;
- 3) sihtrühma suurus on väike;
- 4) ebasoovitavate mõjude risk on väike. Konkurentsi tulemusel saavad toetust paremad taotlused.

Järeldus mõju olulisuse kohta: kuna muudatuse mõju ulatus ja avaldamise sagedus ning sihtrühma suurus on väike ning ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike, siis on muudatuse 1 mõju väheoluline.

4.3. Muudatus 2 – muudatuse tulemusena ei ole enam abikõlblikud puittaimede raie ja väljaveo kulud (eelnõu punkt 5)

Mõju on nii negatiivne kui ka positiivne.

4.3.1. Sihtrühm

1. Toetuse taotlejaid on kalendriaastas keskmiselt 50. Toetust saab taotleda aastani 2020. Muudatus puudutab eelkõige neid taotlejaid, kes taotlevad toetust tegevusteks metsamaal. Selliseid taotlejaid on ühes taotlusvoorus keskmiselt 25, kelle seas on keskmiselt 8 ettevõtjat, 13 maaparandusühistut ja 4 metsaühistut. Keskmiselt on maaparandusühistus 40 liiget ja metsaühistus 330 liiget. Seega teeb see ühe taotlusvooru kohta sihtrühma arvuks 1848 isikut ja programmiperioodi lõpuni puudutab see 5544 isikut, seega on muudatuse sihtrühma suurus kogu metsamaa omanike arvust 4,9%, mis on väike sihtrühma suurus.

2. Eestis on metsamaa omanikke ligi 113 000 isikut.

4.3.2. Mõjud

Avalduvad järgmised mõjud:

- 1) mõju majandusele;
- 2) mõju riigiasutusele;
- 3) mõju keskkonnale.

4.3.2.1. Mõju majandusele

Nimetatud muudatus mõjub majandust nii positiivselt kui ka negatiivselt. Laiemas plaanis mõjub see hästi, kuna toetustega ei hüvitata enam puittaimede raie ja väljaveo kulusid, mis ületavad 15% maaparanduslike tegevuste (va teenindav tee) abikõlblikest maksumusest,

mistõttu moodustub turul õiglasem hind ja tervem konkurents ning toetusraha kasutatakse sihipäraselt (maaparanduslikuks otstarbeks). Negatiivse mõjuna võib välja tuua, et toetuse raames tuleb taotlejal üle piirmäära jäävad puittaimede raie ja väljaveo kulud katta omavahenditest, mis vähendab nende suurema tulu teenimise võimalusi. Keskmiselt vabaneb aastas 0,3 mln eurot toetusraha, mis annab ligi kahele taotlejale lisavõimaluse taotleda toetust maaparandussüsteemide ehitamiseks, rekonstrueerimiseks ja uuendamiseks.

4.3.2.2. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele

Mõnevõrra suureneb töökoormus PRIA-l ja PMA-l, kes kontrollivad puittaimede raie ja väljaveo abikõlbliku piirmäära nõuet. Samas saab töökoormust leevendada taotlejate ja projekterijate teavitamisega, et juba projektis ja hiljem selle alusel tehtavas hinnapakumuses oleks kokkuvõttev toetusega tehtav puittaimede raie ja väljaveo kulude maksumus eraldi välja toodud.

4.3.2.3. Mõju keskkonnale

Nimetatud muudatuse tõttu võib eeldada, et puittaimi raiutakse vähem ja valikuliselt, mistõttu on mõju keskkonnale positiivne.

4.3.3. Mõjude olulisuse väljaselgitamine:

- 1) mõju ulatus on väike, sest see ei põhjusta kohanemiskulusi;
- 2) sisuline mõju avaldamise sagedus on väike, sest kokkupuude on kord aastas;
- 3) sihtrühma suurus on väike, sest mõjutatud on vaid 1,6% sihtgrupist;
- 4) ebasoovitavate mõjude risk on väike. Positiivne mõju kaalub üles negatiivse mõju, sest projektide kvaliteet paraneb, tagatakse puidu õiglasem hind ja kulude komponendid on ühetaolised.

Järeldus mõju olulisuse kohta: kuna muudatuse mõju ulatus ja avaldumise sagedus ning sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike, siis on muudatuse 2 mõju väheoluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega lisakulusid ei kaasne. Määruse alusel antavat toetust rahastatakse 85% ulatuses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) vahenditest ning 15% ulatuses Eesti riigi eelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Keskkonnaministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu. Eelnõu saadetakse informatsiooniks ka arengukava seirekomisjoni liikmetele. Eelnõu on koostatud koostöös PRIA ja PMA-ga.